

Sygn.akt III AUa 633/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Elżbieta Zarzecka (spr.)

Sędziowie: SO del. Bohdan Bieniek

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 września 2013 r. w B.

sprawy z odwołania J. P.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawczyni J. P.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 maja 2012 r. sygn. akt III U 944/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 633/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2011r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił J. P. prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy.

Po rozpoznaniu odwołania J. P. od tej decyzji wyrokiem z dnia 17 maja 2012r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy w O. oddalił odwołanie.

Sąd ten ustalił, że J. P. została objęta ubezpieczeniem społecznym rolników od 1 stycznia 1987r. W dniu 4 kwietnia 2011r. złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Lekarz rzeczoznawca orzeczeniem z dnia 18 kwietnia 2011r. i Komisja lekarska orzeczeniem z dnia 12 maja 2011r. nie uznali jej za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. W związku z tym decyzją z dnia 13 maja 2011r. Prezes KRUS odmówił J. P. prawa do renty rolniczej. Od decyzji tej ubezpieczona złożyła odwołanie do Sądu Okręgowego w Ostrołęce, który postanowieniem z dnia 23 września 2011r., wydanym w sprawie III U 464/11, uchylił zaskarżoną decyzję, przekazał sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu i umorzył postępowanie. J. P. została ponownie skierowana na badania lekarskie. Lekarz rzeczoznawca orzeczeniem z dnia 18 listopada 2011 roku i Komisja Lekarska w orzeczeniu z dnia 15 grudnia 2011r. nie uznali jej za całkowicie niezdolną do pracy w

gospodarstwie rolnym. Dlatego też Prezes KRUS decyzją z dnia 19 grudnia 2011r. ponownie odmówił J. P. prawa do renty rolniczej.

Sąd pierwszej instancji powołując się na przepisy art. 21 ust 1, 5, 6 i 7, art. 22 ust 1 i 2 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. z 1998 r. nr 7 poz. 25, z późn. zm.) uznał odwołanie J. P. za niezasadne. Na okoliczność ustalenia, czy wnioskodawczyni była całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu neurologii, ortopedii i psychiatrii, jako właściwych ze względu na schorzenia wnioskodawczyni. Biegli, po badaniu oraz zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, rozpoznali u wnioskodawczyni zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, bez objawów korzeniowych rozciągowych, bez istotnego upośledzenia funkcji układu ruchu, bezobjawową jamę syringomieliczną odcinka piersiowego rdzenia, naczyniopochodne bóle i zawroty głowy oraz zaburzenia lękowo – subdepresyjne mieszane (neuropatyczne i reaktywne). W konkluzji biegli nie uznali jej za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Podali, iż badana jest prawidłowej budowy ciała z wydolnym układem krążeniowo – oddechowym oraz kostno – stawowym. Wskazali, że zgłaszane dolegliwości bólowe ze strony kręgosłupa szyjnego i kończyn mogą być objawem zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa, widocznych w badaniu MR1 kręgosłupa. Nie mają one jednak potwierdzenia w badaniu przedmiotowym, gdzie stwierdza się dobrą ruchomość wszystkich odcinków kręgosłupa, objawy korzeniowe rozciągowe są ujemne, bez powikłań neurologicznych, bez zaników mięśniowych, bez asymetrii w odruchach głębokich. Zmiany te nie stanowią przeciwwskazania do pracy w gospodarstwie rolnym. Wymagają one doraźnego leczenia ambulatoryjnego lub szpitalnego w okresach zaostrzeń choroby. Biegły psychiatra zaopiniował również, że nerwica nie powoduje inwalidztwa w obecnym niewielkim nasileniu objawów, lecz się w PZP z dobrym efektem.

Sąd Okręgowy podzielił wywody i wnioski opinii biegłych lekarzy sądowych. Uznał, że opinie wydane zostały przez biegłych lekarzy o specjalnościach odpowiednich do ujawnionych wcześniej u odwołującej jednostek chorobowych, po dokonaniu analizy zebranej w sprawie dokumentacji medycznej, akt sprawy i przeprowadzeniu wywiadu oraz badań odwołującej. Wnioski, jakie znalazły się w opiniach, były spójne, logiczne i wynikało z nich, że schorzenia występujące u wnioskodawczyni nie powodowały całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Sąd uznał, że nie zachodziły podstawy do powoływania kolejnych biegłych. Wskazując na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał, że Sąd nie jest obowiązany dopuszczać dowodu z opinii kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy opinia złożona już w sprawie jest niekorzystna dla strony. Argumentacja przeciwna prowadziłaby bowiem do wniosku, że konieczne byłoby powołanie w sprawie wszystkich możliwych biegłych danej specjalności w celu upewnienia się, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania jak strona. Potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie, potrzeby powołania kolejnych biegłych, nie widział. Dlatego też, Sąd Okręgowy, działając na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 kpc, oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożyła J. P.. Nie precyzując zarzutów domagała się ponownego rozpoznania sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest bezzasadna, bowiem skarżąca J. P. nie została uznana za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym a zatem nie spełniła koniecznego warunku do przyznania prawa do renty rolniczej.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przedstawiona przez ten Sąd argumentację prawną.

Biegli lekarze z zakresu neurologii, ortopedii i psychiatrii rozpoznali u wnioskodawczyni zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, bez objawów korzeniowych rozciągowych, bez istotnego upośledzenia funkcji układu ruchu, bezobjawową jamę syringomieliczną odcinka piersiowego rdzenia, naczyniopochodne bóle i zawroty głowy oraz zaburzenia lękowo – subdepresyjne mieszane (neuropatyczne i reaktywne) i nie uznali wnioskodawczyni za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym.

W związku z tym, iż w postępowaniu apelacyjnym złożyła ona dodatkową dokumentację medyczną dotyczącą leczenia schorzeń neurologicznych i psychicznych, Sąd Apelacyjny z urzędu, celem dostatecznego wyjaśnienia sprawy, uzupełnił postępowanie dowodowe i dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłych sądowych z zakresu ortopedii, neurologii i psychiatrii.

Biegli po zapoznaniu się z wynikami badań: MRI kręgosłupa szyjnego i Th z dnia 16.08.2012r., KT głowy z dnia 25.10.2012r. - bez zmian ogniskowych, kartą informacyjną (...), kartą informacyjną leczenia szpitalnego w Instytucie (...) w W. w dniach 14-21.08.2012r. – rozpoznanie: dyskopatia wielopoziomowa w odcinku szyjnym kręgosłupa, choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa, nikotynizm, wole guzkowe w wywiadach, podtrzymali dotychczasową opinię, że wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym. Wskazali, że w badaniu przedmiotowym nie stwierdzono upośledzenia funkcji układu ruchu ani zmian ogniskowego uszkodzenia w układzie nerwowym (k. 61).

Biegły psychiatra po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską leczenia wnioskodawczyni z (...) -Specjalistycznej Oddział Dzienny Psychiatryczny stwierdził, że schorzenia psychiatryczne nie czynią wnioskodawczyni niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Rozpoznane zaburzenia lękowo-subdepresyjne mieszane i uporczywe zaburzenia depresyjne (dystymia) nie powodują inwalidztwa. Są to objawy głównie nerwicowe – lęki i obniżenie nastroju. Dużą rolę w ich powstaniu odegrały czynniki reaktywne – alkoholizm u członków rodziny (k. 99).

Zgodnie z art. 21 ust 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki: jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Osobie, która spełnia te warunki przysługuje, według art. 22 ust 1 w/w ustawy renta stała, jeżeli całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym jest trwała i nie orzeczono celowości przekwalifikowania zawodowego. W pozostałych przypadkach renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jako renta okresowa przez okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy lub do czasu objęcia rencisty innym ubezpieczeniem społecznym. Nadto zgodnie z art. 22 ust 2 przedmiotowej ustawy prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, które ustało z powodu ustąpienia całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od dnia ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym.

W myśl ustępu 5, 6 i 7 art. 21 w/w ustawy za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Natomiast całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w świetle wskazanych wyżej przepisów, w związku z brakiem całkowitej niezdolności do pracy, brak jest podstaw do przyznania wnioskodawczyni prawa do renty rolniczej. Subiektywne odczucia i twierdzenia wnioskodawczyni, iż jej stan zdrowia ulega pogorszeniu są bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem biegli w dotychczasowych opiniach byli zgodni, co do rozpoznania medycznego, jak i oceny, że nie zachodzi u niej całkowita niezdolność do pracy.

Należy też podkreślić, że postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia rentowego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego od decyzji organu rentowego. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez ten organ, na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej - o zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia (renty rolniczej) decydują

okoliczności istniejące w chwili ustalania do niego prawa. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy.

Dlatego też, mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację.